

Popunjiva pravno lice - preduzetnik	
07023014 Maticni broj	100001513 PIB
Sifra delatnosti	
Popunjiva Agencija za privredne registre	
750 1 2 3 Vrsta posla	19 20 21 22 23 24 25 26

Naziv :Energoprojekt Holding a.d.

Sediste : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

7005010612215

BILANS STANJA

na dan 31.12.2011. godine

- u hiljadama dinara

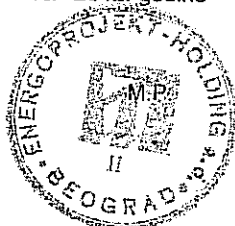
Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		6083468	5335884
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	10.1.	10139	9727
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		815502	941791
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	10.2.	318804	445096
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007	10.3.	496698	496695
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		5257827	4384366
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010	10.4.	4455931	4241501
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011	10.4.	801896	142865
	B. OBRтна IMOVINA (013+014+015)	012		1861181	2796157
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013	10.5.	707	530
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014			
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		1860474	2795627
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016	10.6.	560254	925208
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017	10.6.	3784	0
23 minus 237	3. Kratkorocni finansijski plasmani	018	10.7.	1053269	1397776
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019	10.7.	239998	469938

Grupa racuna racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020	10.9.	3169	2705
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021			
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		7944649	8132041
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		7944649	8132041
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025	10.26.	9665845	7818429
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		7167219	6896012
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	10.11.	4855761	4193014
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104	10.12.	1735366	1702979
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105	10.13.	43080	43080
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106	10.13.	9875	15902
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107	10.13.	3170	2008
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108	10.14.	526307	943386
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110	10.15.	0	341
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		767837	1226713
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112	10.16.	264863	265606
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113		84500	244724
414, 415	1. Dugorocni krediti	114	10.17.	84033	240554
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115	10.18.	467	4170
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		418474	716383
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	117	10.20.	360950	83817
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119	10.21.	21158	544232
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120	10.22.	31254	25491
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121	10.23.	4620	10457
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122	10.23.	492	52386

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123	10.24.	9593	9316
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		7944649	8132041
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125	10.26.	9665845	7818429

U Bеоградu, dana 27.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Zrnica M. J.

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06 , 5/07, 119/08 i 2/10)

07023014 Maticni broj		Popunjava pravno lice - preduzetnik		100001513 PIB	
		Sifra delatnosti			
Popunjava Agencija za privredne registre					
750 1 2 3 Vrsta posla		19		20 21 22 23 24 25 26	

Naziv :Energoprojekt Holding a.d.

Sedisite : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

BILANS USPEHA

7005010612222

u period 01.01.2011 do 31.12.2011

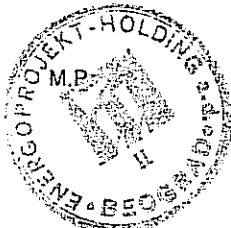
- u hiljadama dinara

Grupa racuna racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		375566	1571255
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202	9.1.	352420	6073061
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203	9.2.	598	705
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204	9.3.	0	182601
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205	9.3.	0	4685990
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206	9.4.	22548	878
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		362054	852528
50	1. Nabavna vrednost prodane robe	208			
51	2. Troškovi materijala	209	9.5.	20576	29605
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210	9.6.	181495	174158
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	9.7., 9.8.	20592	22035
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212	9.9., 9.10.	139391	626730
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213		13512	718727
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214			
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215	9.11.	427440	357287
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216	9.12.	77382	241286
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217	9.13.	77834	6261
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218	9.14.	139370	121284
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219		302034	719705
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222		3259	121

Grupa racuna racun	P O Z I C I J A	AQP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223		298775	719584
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225		20873	80446
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226		277	0
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227		0	23
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229		277625	639161
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

U Beogradu dana 27.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Z. Zivanovic

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023014 Maticni broj		100001513 PIB
Sifra delatnosti		
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla		19 20 21 22 23 24 25 26

Naziv :Energoprojekt Holding a.d.

Sedište : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005010612239

u periodu od 01.01.2011. do 31.12.2011. godine

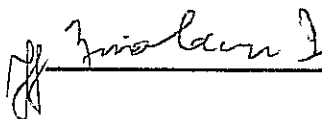
- u hiljadama dinara

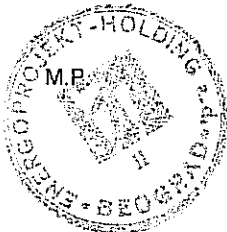
POZICIJA	AOP	IZNOS	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	900305	1392644
1. Prodaja i primljeni avansi	302	897749	1343782
2. Priljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303		
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	2556	48862
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	583401	1028312
1. Isplate dobavljacima i dati avansi	306	248963	739427
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	182355	177282
3. Placene kamate	308	10558	2247
4. Porez na dobitak	309	76550	46668
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	64975	62688
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	316904	364332
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II -I)	312		
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	474244	18043
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314	0	3352
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315	173503	1767
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316		
4. Priljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	24807	12924
5. Priljene dividende	318	275934	0
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	1128066	695504
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320	229070	0
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	517318	13897
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322	381678	681607
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323		
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324	653822	677461

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	112756	173405
1. Uvećanje osnovnog kapitala	326	770	0
2. Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	327	111986	173405
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	328		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	4901	5765
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331		
3. Finansijski lizing	332	4900	5702
4. Isplacene dividende	333	1	63
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334	107855	167640
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335		
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	1487305	1584092
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	1716368	1729581
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338		
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339	229063	145489
Ā...Ā" GOTOVINA NA POČETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	469938	568353
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	0	416633
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	877	369559
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	239998	469938

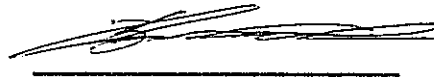
U Bеоградu, dana 27.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023014 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001513 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv :Energoprojekt Holding a.d.

Sediste : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005010612253

u periodu od 01.01.2011. do 31.12.2011. godine

- u hiljadama dinara

Red. br.	O. P. I. S.	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	AOP	Ostali kapital (racun 309)	AOP	Neuplacen upisani kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premija (racun 320)
			2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	401	3787124	414	27178	427		440	1596010
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	404	3787124	417	27178	430		443	1596010
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405	1650126	418		431		444	4115
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406	1271414	419		432		445	69
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	407	4165836	420	27178	433		446	1600056
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	410	4165836	423	27178	436		449	1600056
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411	662747	424		437		450	434
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425		438		451	5
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	413	4828583	426	27178	439		452	1600485

Red. br.	O.P.I.S.	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racun 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
			6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	453	79481	466	53103	479	25346	492	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	456	79481	469	53103	482	25346	495	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457	23442	470		483	10263	496	2008
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471	10023	484	19707	497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	459	102923	472	43080	485	15902	498	2008
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	462	102923	475	43080	488	15902	501	2008
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463	31958	476		489	3971	502	1189
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477		490	9998	503	27
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	465	134881	478	43080	491	9875	504	3170

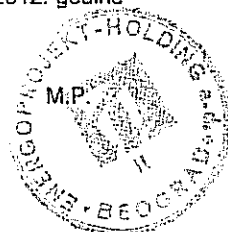
Red. br.	O. P. I. S.	AOP	Neraspoređeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037, 237)	AOP	Ukupno (kol. 2+3+4+5+6+7+8-9+10+11+12)
1			10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	505	709871	518		531	3918	544	6274195
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	508	709871	521		534	3918	547	6274195
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	1108463	522		535	31	548	2794370
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	874948	523		536	3608	549	2172553
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	511	943386	524		537	341	550	6896012
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	514	943386	527		540	341	553	6896012
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515	916786	528		541		554	1614707
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516	1333865	529		542	341	555	1343500
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	517	526307	530		543		556	7167219

Red. br.	OPIS	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	569	

U Bogradev dana 27.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zivalan

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik	
07023014 Maticni broj	100001513 PIB
Sifra delatnosti	
Popunjiva Agencija za privredne registre	
750 1 2 3	19 20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla	

Naziv :Energoprojekt Holding a.d.

Sediste : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

STATISTICKI ANEKS

7005010612246

za 2011. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 3)	602	2	3
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	2	2
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	74	76

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna racun	OPIS	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	10916	1189	9727
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607	666	XXXXXXXXXXXX	666
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	0	XXXXXXXXXXXX	254
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	11582	1443	10139
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	1274806	333015	941791
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	28577	XXXXXXXXXXXX	28577
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	127625	XXXXXXXXXXXX	154869
	2.4. Revalorizacija	614	3	XXXXXXXXXXXX	3
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	1175761	360259	815502

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616		
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617		
12	3. Gotovi proizvodi	618		
13	4. Roba	619		
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620		
15	6. Dali avansi	621	707	530
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	707	530

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	4828583	4165836
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovornoscu	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortlackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Drustveni kapital	630		
305	6. Zadruzni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	27178	27178
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	4855761	4193014

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	9467810	9467810
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	4828583	4165836
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioritetnih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioritetnih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	4828583	4165836

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	426209	850196
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	20352	544154
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prethodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	20918	150543
43	5. Obaveze iz poslovanja (polrazni promet bez pocetnog stanja)	643	251136	1540666
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (polrazni promet bez pocetnog stanja)	644	94314	91079
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (polrazni promet bez pocetnog stanja)	645	14700	14195
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (polrazni promet bez pocetnog stanja)	646	19887	18818
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (polrazni promet bez pocetnog stanja)	647		
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (polrazni promet bez pocetnog stanja)	648	1456	2995
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	68781	79235
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	917753	3291881

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	11406	16945
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	128896	123073
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	19883	18635
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	2480	5092
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	24571	21251
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	5665	6107
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	83385	537714
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	1513	839
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljista	659		
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660		
540	11. Troškovi amortizacije	661	19909	20292
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	958	4399
553	13. Troškovi platnog prometa	663	2507	4884

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna racun	O.P.I.S.	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	943	997
555	15. Troškovi poreza	665	10233	35162
556	16. Troškovi doprinosa	666		
562	17. Rashodi kamata	667	25121	3086
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	25121	3086
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669	11523	3008
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu čovekove sredine i za sportske namene	670	246	1422
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	374360	805992

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna racun	O.P.I.S.	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672		
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povracaja poreskih dazbina	673		
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljiste	675		
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	109041	54381
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	10245	14361
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679	276715	42630
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	396001	111372

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681	0	12
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682	0	3
3. Kapitalne subvencije i druga drzavna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Drzavna dodeljivanja za premije, regres i pokrvice lekucih troskova poslovanja	684		
5. Ostala drzavna dodeljivanja	685		
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688	0	15

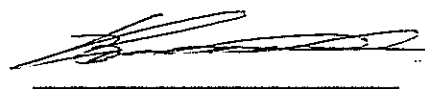
U Brogradu dana 27.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zvezdana J.

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2011. GODINU**

Beograd, 2012. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA	7
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	7
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	8
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	10
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	12
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	13
7.1. Procenjivanje	14
7.2. Efekti kurseva stranih valuta	14
7.3. Prihodi	15
7.4. Rashodi.....	16
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja.....	16
7.6. Porez na dobitak.....	17
7.7. Nematerijalna ulaganja	18
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema	20
7.9. Finansijski lizing.....	20
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	21
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	22
7.12. Investicione nekretnine	23
7.13. Zalihe.....	24
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji	25
7.15. Finansijski instrumenti	26
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	29
7.17. Kratkoročna potraživanja	29
7.18. Finansijski plasmani.....	30
7.19. Obaveze	31
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	31
7.21. Naknade zaposlenima	33

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE	
FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU	35
8.1. Kreditni rizik.....	36
8.2. Tržišni rizik.....	38
8.3. Rizik likvidnosti.....	43
8.4. Upravljanje rizikom kapitala	44
9. BILANS USPEHA	46
9.1. Prihodi od prodaje.....	46
9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe.....	47
9.3. Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	47
9.4. Ostali poslovni prihodi.....	48
9.5. Troškovi materijala	48
9.6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi.....	48
9.7. Troškovi amortizacije	49
9.8. Troškovi rezervisanja.....	49
9.9. Troškovi proizvodnih usluga.....	50
9.10. Nematerijalni troškovi.....	51
9.11. Finansijski prihodi	52
9.12. Finansijski rashodi	53
9.13. Ostali prihodi	53
9.14. Ostali rashodi	54
9.15. Dobitak pre oporezivanja	55
9.16. Porez na dobitak i neto dobitak	56
9.17. Neto dobitak po akciji.....	57
9.18. Ugovori o izgradnji.....	57
10. BILANS STANJA	58
10.1. Nematerijalna ulaganja.....	58
10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema.....	59
10.3. Investicione nekretnine	59
10.4. Dugoročni finansijski plasmani	60
10.5. Zalihe i dati avansi	61
10.6. Kratkoročna potraživanja	62
10.7. Kratkoročni finansijski plasmani.....	63
10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	65
10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	65
10.10. Promene na kapitalu.....	67
10.11. Osnovni kapital	68
10.12. Rezerve.....	70

10.13. Revalorizacije rezerve, nerealizovani dobici i gubici po po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	71
10.14. Neraspoređeni dobitak	71
10.15. Otkupljene sopstvene akcije.....	72
10.16. Dugoročna rezervisanja.....	72
10.17. Dugoročni krediti	76
10.18. Ostale dugoročne obaveze	77
10.19. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga.....	77
10.20. Kratkoročne finansijske obaveze.....	78
10.21. Obaveze iz poslovanja.....	79
10.22. Ostale kratkoročne obaveze.....	79
10.23. Obaveze po osnovu PDV, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	80
10.24. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	80
10.25. Usaglašavanje potraživanja i obaveza	81
10.26. Vanbilansna aktiva i pasiva.....	82
11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA.....	83
12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	83
13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	85
14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	87

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Energoprojekt Holding a.d., Beograd (u daljem tekstu: Društvo) je otvoreno akcionarsko društvo za holding poslovanje u mešovitoj svojini.

Društvo se uskladilo sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. list RS“ br. 125/2004) donošenjem Odluke o usklađivanju sa Zakonom o privrednim društvima i Statuta Društva na Skupštini akcionara održanoj dana 28.09.2006. godine.

Društvo je registrovano i prevedeno u Registar Agencije za privredne registre, Rešenjem BD 8020/2005 od 20.05.2005. godine, iz sudskog registra Trgovinskog suda u Beogradu, sa prethodnom registracijom na registarskom ulošku br. 1-2511-00.

Rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu VIII Fi 8390/99 od 30.06.2000. godine, Društvo se uskladilo sa Zakonom o preduzećima („Sl. list SRJ“ br. 29/96), Zakonom o klasifikaciji delatnosti („Sl. list SRJ“ br. 31/96) u pogledu naziva, delatnosti, osnovnog kapitala i organa, promenilo naziv u Energoprojekt Holding akcionarsko društvo za holding poslovanje iz Energoprojekt Holding deoničko društvo u mešovitoj svojini za osnivanje, finansiranje i upravljanje drugim preduzećima, do tada registrovano Rešenjem istog suda Rešenjem FI 5843/91 od 13.06.1991. godine.

Pravni prethodnik Energoprojekt Holding deoničkog društva u mešovitoj svojini je Energoprojekt Holding Korporacija, upisana u Registar Okružnog privrednog suda u Beogradu, Rešenjem Fi 423 od 12.01.1990. godine, organizovana po prethodnom Zakonu o preduzećima („Sl. list SFRJ“ br. 77/88, 40/89, 46/90 i 60/91) usvajanjem Samoupravnog sporazuma o promenama u organizovanju dotadašnje Složene organizacije udruženog rada Energoprojekt i udruženih Radnih organizacija, na referendumu održanom dana 08.12.1989. godine.

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07023014
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	6420 (74150 i 110620) - holding kompanija
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001513

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, osnovna delatnost Društva je delatnost holding kompanija (6420).

Društvo je matično društvo koje sa sledećih deset zavisnih društava i jednim pridruženim društvom čini **grupaciju društava sa skraćenim nazivom: Sistem Energoprojekt:**

- Energoprojekt Visokogradnja a.d.,
- Energoprojekt Niskogradnja a.d.,
- Energoprojekt Oprema a.d.,
- Energoprojekt Hidroinženjering a.d.,
- Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.,
- Energoprojekt Energodata a.d.,
- Energoprojekt Industrija a.d.,
- Energoprojekt Entel a.d.,
- Energoprojekt Garant a.d.o.,
- Energoprojekt Promet d.o.o. i
- Enjub d.o.o.

Procenat vlasništva Društva u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	92,39
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	93,32
Energoprojekt Oprema a.d.	67,87
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	94,84
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	94,40
Energoprojekt Energodata a.d.	96,43
Energoprojekt Industrija a.d.	62,77
Energoprojekt Entel a.d.	86,26
Energoprojekt Garant a.d.o.	92,94
Energoprojekt Promet d.o.o.	100,00

Procenat vlasništva Društva u pridruženom društvu je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu pridruženih pravnih lica</i>	
<i>Naziv pridruženog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
Enjub d.o.o.	50,00

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u **srednje pravno lice**.

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakog meseca, iznosio:

- 2011. godine: 74 radnika i
- 2010. godine: 76 radnika.

Akcijama Društva se trguje na listingu A Beogradske berze.

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **pojedinačni finansijski izveštaji Društva** i odobreni su od strane Upravnog odbora Društva dana 27.02.2012. godine.

Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2011. godini sačinjavala su sledeća lica:

- Vladimir Milovanović - Generalni direktor;
- Dimitraki Zipovski - Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan;
- Slobodan Jovanović - Izvršni direktor za marketing i odnose sa javnošću;
- Zoran Radosavljević - Izvršni direktor za korporativne projekte, razvoj i kvalitet;
- Zoran Jovanović - Izvršni direktor za pravne poslove i
- Dragan Tadić - Izvršni direktor za „Real Estate“ projekte.

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Energoprojekt Holding a.d. na dan 31.12.2011. godine prikazano je u narednoj tabeli:

	broj akcija	% od ukupne emisije
Akcije u vlasništvu fizičkih lica	2.898.017	30,61%
Akcije u vlasništvu pravnih lica	4.793.369	50,63%
- Republika Srbija	3.178.533	33,57%
- Ostala pravna lica	1.614.836	17,06%
Zbirni (kastodi) račun	1.776.424	18,76%
Ukupan broj akcija	9.467.810	100,00%

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je **Zakon o računovodstvu i reviziji** (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/09) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Pri sastavljanju i prezentaciji finansijskih izveštaja Društva uvažena je odredba Zakona o računovodstvu i reviziji, po kojoj su pravna lica dužna da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine, obaveza, prihoda i rashoda; sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja, vrše shodno:

- zakonskoj regulativi,
- profesionalnoj regulativi i
- internoj regulativi.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- **Zakon o računovodstvu i reviziji** (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/2009),
- **Zakon o porezu na dobit pravnih lica** (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004 i 18/2010),
- **Zakon o porezu na dodatu vrednost** (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004, 61/2005 i 61/2007),
- **Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike** (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 05/2007, 119/2008 i 02/2010);

- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006);
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« 114/2006, 119/2008, 09/2009, 04/2010 i 03/2011);
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010 i 08/2011),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku: MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja. Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbije prikazuju u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008 i 2/2010), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i

- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju internu regulativu Društva, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćen je aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, koji je donet 29.01.2007. godine od strane Upravnog odbora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva.

Finansijski izveštaji Društva za 2011. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa; za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinara, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju; što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,

- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, приходima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo suština iznad forme podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti.

Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva dinar.** Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao **uporedni podaci** iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2010. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. **Preciznije, za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja,** korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; **a za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja,** nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknativa (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije

<i>Valuta</i>	<i>31.12.2011.</i>	<i>31.12.2010.</i>
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	104,6409	105,4982
1 USD	80,8662	79,2802

7.3. Prihodi

U okviru poslovnih prihoda najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru ostalih prihoda, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koje se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru poslovnih rashoda iskazuje se: nabavna vrednost prodane robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknativi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjnje će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknativi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe *iz razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga. Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alokira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alokira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva; se sistematski alokira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja.

Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.*

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) odmeravaju po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se primenom **metode ponderisane prosečne cene**.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, sitanog inventara), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza rapoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj javnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća,
- krediti (zajmovi) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznavanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kredit (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri početnom odmeravanju finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknado odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom procene umanjenja vrednosti potraživanja, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivan dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog popisne komisije, donosi Upravni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspelo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, nakon razmatranja i predloga popisne komisije, donosi Upravni odbor Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom vrednovanja obaveza, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa.

Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

7.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na

teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena

finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „hedžinga“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu sa *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Energoprojekt Holding a.d.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti i
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Kupci u zemlji</i>		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	74.557	441.995
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	186.016	260.242
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	65.094	53.900
Energoprojekt Entel a.d.	7.290	6.744
Energoprojekt Energodata a.d.	50.874	57.312
Energoprojekt Industrija a.d.	31.854	18.543
Energoprojekt Oprema a.d.	6.464	7.709
Ostali	871	536
Svega	423.020	846.981
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
Energoprojekt Montenegro d.o.o.	3.189	3.215
Ostali	-	-
Svega	3.189	3.215
<i>Druga potraživanja</i>		
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	63.934	13.936
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	19.183	9.197
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	24.070	24.383
Energoprojekt Entel a.d.	386	391
Energoprojekt Energodata a.d.	8.453	6.624
Energoprojekt Industrija a.d.	171	1.450
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	-	8.931
Energoprojekt Oprema a.d.	178	347
Ostali	17.670	9.753
Svega	134.045	75.012
UKUPNO	560.254	925.208

Kao instrument obezbeđenja naplate Društvo poseduje blanko menice i menična ovlašćenja.

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Tekuća	109.940	78.455
0-30 dana od dospeća	22.750	27.821
30 - 60 dana od dospeća	21.197	27.270
60 - 90 dana od dospeća	20.566	26.205
preko 90 dana od dospeća	385.801	765.457
UKUPNO	560.254	925.208

Nedospela potraživanja od kupaca u iznosu od 33.426 hiljada dinara uglavnom dospevaju u roku od 15 dana nakon izdavanja fakture, shodno dogovorenim uslovima plaćanja.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje je tokom godine izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Druga potraživanja</i>		
Ostali	523	-
Svega	523	-
UKUPNO	523	-

Izvršen je indirektan otpis potraživanja od Fonda po osnovu refundacije isplaćenih naknada za bolovanje preko 30 dana u iznosu od 430 hiljada dinara zbog zastarelosti, kao i indirektan otpis potraživanja po osnovu refundacije isplaćenih naknada od Fonda za porodiljsko bolovanje u iznosu od 93 hiljada dinara, zbog zastarelosti.

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i

- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kurseva stanih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata Društva, pa se može zaključiti da je Društvo **značajno izloženo valutnom riziku**.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

<i>Sredstva u EUR</i>		<i>Obaveze u EUR</i>	
<i>2011.</i>	<i>2010.</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
15.607.903	21.025.663	4.388.536	7.902.686

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, nenaplaćena potraživanja i neizmirene obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu EUR. Analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuaciju svih za Društvo relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, *apresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, *depresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnog efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	u 000 dinara	
	2011.	2010.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	117.400	138.445

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor).

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da negativna promena kamatnih stopa (za 1%) ima značajan uticaj na promenu rezultata, pa se može zaključiti da je Društvo značajno izloženo kamatnom riziku.

U sledećim tabelama je prikazana kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza Društva sa promenljivom kamatnom stopom na datum bilansa stanja.

Kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza sa promenljivom kamatnom stopom	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Kamatonosna finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom</i>		
Dugoročni zajmovi dati povezanim pravnim licima – Urbanizam i arhitektura a.d.	75.865	140.670
Kratkoročni zajmovi dati povezanim pravnim licima	527.509	443.443
Dugoročni stambeni krediti zaposlenih	2.087	2.195
Stambeni krediti zaposlenima koji dospevaju do 1 godine	139	137
Svega	605.600	586.445
<i>Kamatonosne finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom</i>		
Kratkoročni krediti – Alpha Bank a.d.	117.222	-
Svega	117.222	-

Obzirom na iskazane razlike u finansijskim sredstvima i obavezama sa promenljivim kamatnim stopama Društva, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na rast kamatne stope od 1%. Stopa osetljivosti od 1% predstavlja procenu potencijalno razumno očekivanih promena u kamatnim stopama.

Analiza osetljivosti je urađena u varijanti scenario analize, koja podrazumeva istovremeno i istosmerno pomeranje kamatne stope na sva finansijska sredstva i

finansijske obaveze sa promenljivim kamatnim stopama. Pored navedenog, primenjena analiza osetljivosti podrazumeva da je preostali iznos sredstava i obaveza na datum bilansa stanja bio nepromenjen u toku cele godine.

Uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom veća od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled pozitivnih efekata neto prihoda od kamata. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom manja od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled negativnih efekata neto prihoda od kamate.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju rasta kamatne stope za 1%	u 000 dinara	
	2011.	2010.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	4.884	5.864

Vezano za potencijalne kamatne rizike po osnovu finansijskih obaveza, u nastavku će se dati kratak osvrt na *politiku upravljanja rizikom dobavljača* koja se primenjuje u Društvu.

Kao što se iz tabele u kojoj je prikazana kamatonosna struktura finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom može uočiti, obaveze prema dobavljačima (kako obaveze po ispostavljenim fakturama, tako i nefakturisane obaveze) nisu uključene u navedenu grupu. Osnovna činjenica koja podržava realnost primenjenog pristupa je da dobavljači, po pravilu, ne zaračunavaju zatezne kamate u slučaju kašnjenja Društva u izmirenju svojih obaveza. Nezaračunavanje zatezne kamate treba prvenstveno razumeti kao posledicu potrebe za dugoročnim održavanjem dobrih poslovnih odnosa dobavljača sa potencijalno kvalitetnim kupcem. Shodno iznetom, *potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi*.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Energoprojekt Holding a.d.

Struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
Eneroprojekt Visokogradnja a.d.	2.330	522.193
Energoprojekt Nisokogradnja a.d.	806	-
Energoprojekt Energodata a.d.	-	2.358
Energoprojekt Oprema a.d.	-	1.430
Elektrodistibucija	2.967	2.254
Beogradske elektrane	388	325
Altis capital	-	1.260
Deloitte	6.557	-
Agencija za investicije i stanovanje	3.114	
Ostali	4.027	7.339
Svega	20.189	537.159
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Predstavništvo Moskva	-	5.530
Inec London	-	137
IATA	367	728
Ostali	-	-
Svega	367	6.395
UKUPNO	20.556	543.554

Društvo nema date instrumente obezbedjenja plaćanja.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Tekuća	16.670	505.971
0-30 dana od dospeća	454	16.694
30 - 60 dana od dospeća	304	2.968
60 - 90 dana od dospeća	1	728
preko 90 dana od dospeća	3.127	17.193
UKUPNO	20.556	543.554

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu. Ova vrsta rizika nije izražena u Društvu.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti racio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni racio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski racio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2011.	2010.
Opšti racio likvidnosti	2 : 1	4,45:1	3,9:1
Rigorozni racio likvidnosti	1 : 1	4,45:1	3,9:1
Gotovinski racio likvidnosti		0,57:1	0,66:1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	1.442.707	2.079.774

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom 2011. godine bilo **likvidno**, odnosno da nije imalo poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih; a

- Rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Neto dobitak/gubitak	277.625	639.161
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	6.896.012	6.274.195
Kapital na kraju godine	7.167.219	6.896.012
Prosečan kapital	7.031.616	6.585.104
Stopa prinosa na sopstveni kapital	3,95%	9,71%

Shodno podacima iz tabele, jasno je da se rezultati poslovanja u 2010. i 2011. godini, sa aspekta održivosti kapitala, mogu oceniti kao zadovoljavajući, tako da **rizik kapitala nije izražen**. Rezultat ostvaren u 2010. godini u najvećoj meri potiče iz okončanja realizacije Ugovora o kupoprodaji objekta u izgradnji Bloka 26, Celina I, na Novom Beogradu (Napomena 9.18.), koji ne spada u uobičajene poslove Društva, kojim se Društvo u budućnosti neće baviti, te stoga rezultati u tekućoj godini nisu uporedivi sa prethodnom godinom.

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Obaveze	777.430	1.236.029
Ukupna sredstva	7.944.649	8.132.041
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,10:1	0,15:1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	7.167.219	6.896.012
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	358.956	519.646
Svega	7.526.175	7.415.658
Ukupna sredstva	7.944.649	8.132.041
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,95:1	0,91:1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	502.974	961.107
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	239.998	469.938
Svega	262.976	491.169
Kapital	7.167.219	6.896.012
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	1:27,25	1:14,04

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod pružanjem usluga na domaćem tržištu. Struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje usluga zavisnim pravnim licima	352.038	451.213
Prihodi od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima	286	312
Svega	352.324	451.525
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje usluga	96	5.621.536
Svega	96	5.621.536
UKUPNO	352.420	6.073.061

Prihodi od prodaje usluga zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu u 2011. godini ostvareni su po osnovu pružanja usluga Društva po osnovu ugovora odobrenih i usvojenih od strane Upravnog odbora Društva i Upravnih odbora zavisnih društava, a u skladu sa Statutom Društva i Statutima zavisnih društava i iznose 352.038 hiljada RSD (2010. godina: 451.213 hiljada RSD), kako je prikazano u narednoj tabeli.

Kupac	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Energoprojekt Garant a.d.o.	1.531	1.552
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	61.676	114.139
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	76.430	98.374
Energoprojekt Hidroinžinjering a.d.	27.549	28.233
Energoprojekt Entel a.d.	73.577	74.792
Energoprojekt Energodata a.d.	7.496	18.119
Energoprojekt Industrija a.d.	20.287	20.663
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	5.210	15.813
Energoprojekt Oprema a.d.	78.282	79.528
UKUPNO	352.038	451.213

Prihod od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima u iznosu od 286 hiljada RSD (2010. godina: 312 hiljada RSD) odnosi se na pravne usluge pružene Enjubu d.o.o. po Protokolu o zastupanju Enjub-a u sudskim predmetima.

Prihodi u iznosu od 96 hiljada RSD (2010. godine: 2 hiljade RSD) ostvareni su prodajom avio karata na domaćem tržištu. U 2010. godini prihod od prodaje usluga na domaćem tržištu odnosio se na prihod od okončane realizacije Ugovora o kupoprodaji objekta u izgradnji Bloka 26 u iznosu od 5.302.842 hiljada RSD i na prihod od realizacije Aneksa XIV Ugovora o rekonstrukciji 5. i 6. staničnog koloseka - Prokop u iznosu od 318.692 hiljada RSD.

9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

Struktura prihoda od aktiviranja učinaka i robe	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Prihodi od aktiviranja proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	598	705
UKUPNO	598	705

Prihodi od aktiviranja usluga za sopstvene potrebe u iznosu od 598 hiljada RSD (2010. godine: 705 hiljada RSD) odnose se na korišćenje automobila u službene svrhe.

9.3. Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka

Struktura prihoda od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	-	182.601
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	-	(4.685.990)
UKUPNO	-	(4.503.389)

Povećanje vrednosti zaliha učinaka u 2010. godini u iznosu od 182.601 hiljada RSD odnosilo se na realizaciju Ugovora o kupoprodaji objekta u izgradnji Bloka 26, Celina I, a smanjenje vrednosti zaliha učinaka u iznosu od 4.685.991 hiljada RSD odnosilo se na okončanje realizacije istog Ugovora na dan 31.03.2010. godine.

9.4. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Prihod od zakupnina	22.533	878
Ostali poslovni prihodi	15	-
UKUPNO	22.548	878

Prihodi od zakupnina ostvareni su po osnovu izdavanja u zakup objekta na Batajničkom drumu br. 24, Energoprojekt Visokogradnji a.d. u iznosu od 21.618 hiljada RSD i izdavanja prostora na krovnoj terasi i prizemlju u poslovnoj zgradi Telekomu Srbija a.d.. u iznosu od 915 hiljada RSD. Prihod od 15 hiljada RSD čini ostvareni nagradni bonus od Aeroflota za 2011. godinu za ostvareni promet po osnovu prodaje avio karata.

9.5. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi ostalog materijala	9.170	12.660
Troškovi goriva i energije	11.406	16.945
UKUPNO	20.576	29.605

9.6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	128.897	123.072
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	19.883	18.635
Svega	148.780	141.707
Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.	2.479	5.093
Naknada članovima upravnog i nadz.odbora	24.571	21.251
Ostali lični rashodi i naknade	5.665	6.107
UKUPNO	181.495	174.158

U okviru **ostalih ličnih rashoda**, najznačajniji su troškovi Društva za naknade zaposlenima za prevoz na rad i povratak sa rada u iznosu od 2.049 hiljada RSD i troškovi za službena putovanja u iznosu od 2.654 hiljada RSD.

Pored navedenog, u okviru ostalih ličnih rashoda iskazane su solidarne pomoći i ostala davanja zaposlenima i drugim fizičkim licima.

9.7. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	254	225
Amortizacija nekretnina	7.476	7.166
Amortizacija postrojenja i opreme	12.179	12.901
UKUPNO	19.909	20.292

9.8. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	683	1.743
UKUPNO	683	1.743

Troškovi rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju u 2011. godini jednaki su razlici između, s jedne strane, iznosa rezervisanja za otpremnine na kraju 2011. godine i, s druge strane, iznosa rezervisanja za otpremnine na dan 31.12.2010. godine, umanjenog za iznos isplaćenih otpremnina u toku 2011. godine.

Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih u iznosu od 683 hiljada RSD (2010. godine: 1.743 hiljada RSD) odnose se na primenu MRS 19.

Procena rezervisanja na datum bilansa stanja po osnovu MRS 19 (za otpremnine prilikom odlaska u penziju), detaljnije je objašnjena u Napomeni 10.16.

9.9. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi usluga na izradi učinaka	-	489.801
Troškovi transportnih usluga	5.275	4.879
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	60.124	38.339
Troškovi zakupnina	1.513	839
Troškovi reklame i propagande	13.182	398
Troškovi ostalih usluga	3.291	3.459
UKUPNO	83.385	537.715

U okviru **troškova transportnih usluga**, iskazani su troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona, internet usluga, taksi usluga, troškovi parkiranja automobila i dr.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se prvenstveno odnose na tekuće održavanje i to: opreme (u 2011. godini 5.114 hiljada RSD; u 2010. godini 8.434 hiljada RSD), zgrade (u 2011. godini 55.010 hiljada RSD; u 2010. godini 29.905 hiljada RSD).

Troškovi zakupnina se, pre svega odnose na zakup poslovnog prostora za održavanje Skupštine akcionara.

Troškovi reklame i propagande se odnose na:

- troškove reklame (u 2011. godini 10.121 hiljada RSD, koji se u najvećoj meri odnose na troškove u vezi proslave 60 godina od osnivanja Energoprojekta; dok su u 2010. godini ovi troškovi iznosili 398 hiljada RSD) i
- troškove sponzorstva (u 2011. godini 3.061 hiljada RSD; u 2010. godini nije bilo ovih troškova).

U okviru **troškova ostalih usluga** najznačajniji deo se odnosi na:

- komunalne usluge u koje spadaju troškovi vode, čišćenja i dr. (u 2011. godini 1.260 hiljada RSD; u 2010. godini 1.115 hiljada RSD).

Troškovi ostalih usluga se odnose na troškove zaštite na radu (u 2011. godini 295 hiljada RSD; u 2010. godini 438 hiljada RSD), registraciju vozila (u 2011. godini 243 hiljada RSD; u 2010. godini 228 hiljada RSD), troškove fotokopiranja i ostalih usluga (u 2011. godini 1.493 hiljada RSD; u 2010. godini 1.678 hiljada RSD) i dr.

9.10. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi neproizvodnih usluga	26.117	29.315
Troškovi reprezentacije	8.172	5.183
Troškovi premija osiguranja	958	4.399
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	2.507	4.883
Troškovi članarina	943	997
Troškovi poreza	10.233	35.162
Ostali nematerijalni troškovi	7.076	9.076
UKUPNO	56.006	89.015

U okviru troškova neproizvodnih usluga iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih finansijskih izveštaja i dr.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima i dr.

Najznačajniji deo troškova premije osiguranja se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica (u 2011. godini 958 hiljada RSD; u 2010. godini 4.400 hiljada RSD, od čega se na osiguranje objekata u izgradnji Bloka 26 odnosi 2.382 hiljada RSD)

Od ukupno iskazanih troškova platnog prometa i bankarskih usluga: na troškove platnog prometa u 2011. godini se odnosi 586 hiljada RSD (u 2010. godini 528 hiljada RSD), a na troškove bankarskih usluga u 2011. godini se odnosi 1.921 hiljada RSD (u 2010. godini 4.356 hiljada RSD).

Troškovi članarina se odnose na članarine Komorama (Privredna komora Srbije i Privredna komora grada Beograda), koje predstavljaju obavezu na isplaćene plate zaposlenih.

U okviru troškova poreza iskazani su troškovi: poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, poreza na upotrebu mobilnih telefona i dr. Najznačajniji deo ovih troškova se odnosi na porez na imovinu (u 2011. godini 7.209 hiljada RSD; u 2010. godini 5.336 hiljada RSD).

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove oglasa, troškove učešća u finansiranju zarada osoba sa invaliditetom, štampanje lista Energoprojekt, TV pretplate, i sl.

9.11. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	89.237	34.958
Prihodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	9.560	5.063
Prihodi od kamate po drugim osnovama	10.245	14.361
Svega	109.042	54.382
<i>Pozitivne kursne razlike</i>		
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	30.801	157.078
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	51	5.162
Pozitivne kursne razlike po drugim osnovama	8.041	97.644
Svega	38.893	259.884
Prihodi od efekata valutne klauzule	2.790	391
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica	275.801	41.347
Ostali finansijski prihodi	914	1.283
UKUPNO	427.440	357.287

Najznačajniji deo prihoda od kamata po drugim osnovama se odnosi na kamate od oročenih depozita (u 2011. godini 10.245 hiljada RSD; u 2010. godini 14.361 hiljada RSD).

Finansijski prihodi od učešća u dobiti zavisnih pravnih lica u iznosu od 275.801 hiljada RSD odnose se na sledeća zavisna društva:

- Energoprojekt Garant a.d.o. u iznosu od 126.401 hiljada RSD,
- Energoprojekt Entel a.d. u iznosu od 114.803 hiljada RSD i
- Energoprojekt Oprema a.d. u iznosu od 34.597 hiljada RSD.

9.12. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate po drugim osnovama	25.121	3.086
Svega	25.121	3.086
<i>Negativne kursne razlike</i>		
Negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	36.331	12.080
Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	1.040	224.660
Negativne kursne razlike po drugim osnovama	9.451	-
Svega	46.822	236.740
Rashodi od efekata valutne klauzule	5.439	1.460
UKUPNO	77.382	241.286

Najznačajniji deo rashoda po osnovu efekata valutne klauzule se odnosi na negativne efekte po osnovu kredita dobijenog od Alpha Bank a.d. u 2011. godini u iznosu od 5.236 hiljada RSD; dok su u 2010. godini ovi rashodi iznosili 1.326 hiljada RSD, po osnovu oplate lizinga.

9.13. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	51.457	1.014
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih HoV	-	2.573
Naplaćena otpisana potraživanja	5.116	-
Prihodi od smanjenja obaveza	5.965	2.392
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika	29	144
Ostali nepomenuti prihodi	227	138
Svega	62.794	6.261

<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nekretnina, postrojenja i opreme	3	-
Potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	15.037	-
Svega	15.040	-
UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	77.834	6.261

Dobici od prodaje nekretnina u 2011. godini su ostvareni po osnovu prodaje objekta u ulici Goce Delčeva br. 38, Novi Beograd, u iznosu od 51.298 hiljada RSD.

Naplaćena otpisana potraživanja u iznosu od 5.116 hiljada RSD odnose se na naplaćene pozajmice od Energoprojekt Promet d.o.o. koje su otpisane u 2008. godini.

Ostali nepomenuti prihodi se najvećim delom odnose na advokatske usluge pružene Enjubu d.o.o. u iznosu od 154 hiljada RSD.

Prihod od usklađivanja vrednosti potraživanja se odnosi na naplaćena potraživanja koja su u prethodnom periodu indirektno otpisana (preko računa ispravke vrednosti) i to od povraćaja dela zajma od Energoprojekt Promet d.o.o. po Aneksu ugovora 105, koji je otpisan 2008. godine.

Prihodi od smanjenja obaveza odnose se na otpis zastarelih obaveza predstavništva Moskva u iznosu od 5.965 hiljada RSD.

9.14. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Ostali rashodi</i>		
Manjkovi	-	47
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	137.816	111.777
Ostali nepomenuti rashodi	1.031	9.460
Svega	138.847	121.284

Energoprojekt Holding a.d.

<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana	523	-
Svega	523	-
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI OD USKLADIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	139.370	121.284
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	3.259	121
UKUPNO	142.629	121.405

Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja u iznosu od 137.816 hiljada RSD odnose se najvećim delom na otpisana potraživanja od zavisnih društava (Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d. u iznosu od 129.174 hiljade RSD, Energoprojekt Visokogradnja a.d. u iznosu od 135 hiljada RSD, Energoprojekt Promet d.o.o. u iznosu od 319 hiljada RSD, i dr.), dok se 72 hiljade RSD odnosi na otpis potraživanja od eksternog dobavljača.

Najznačajniji deo **ostalih nepomenutih rashoda** se odnosi na date donacije i izdatke za humanitarne namene (u 2011. godini: 1.021 hiljada RSD, a u 2010. godini: 9.454 hiljada RSD).

9.15. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	375.566	1.571.255
Poslovni rashodi	362.054	852.528
Poslovni rezultat	13.512	718.727
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	427.440	357.287
Finansijski rashodi	77.382	241.286
Finansijski rezultat	350.058	116.001
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	77.834	6.261
Ostali rashodi	139.370	121.284
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	(61.536)	(115.023)

<i>Efekti poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod	115	-
Rashod	3.374	121
Neto efekat	(3.259)	(121)
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	880.955	1.934.803
UKUPNI RASHODI	582.180	1.215.219
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	298.775	719.584

9.16. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	298.775	719.584
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	(88.605)	89.038
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha	(51.298)	(2.573)
Oporeziva dobit	158.872	806.049
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom	51.732	3.106
Poreska osnovica	210.604	809.155
Obračunati porez (10% od poreske osnovice)	21.060	80.915
Ukupna umanjnje obračunatog poreza	(187)	(469)
Obračunati porez po umanjenju	20.873	80.446
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	298.775	719.584
Poreski rashod perioda	(20.873)	(80.446)
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	(277)	23
Neto dobitak/gubitak	277.625	639.161

Kapitalni dobitak je nastao po osnovu prodaje nekretnine na Novom Beogradu, ul. Goce Delčeva br. 38, u iznosu od 51.298 hiljada RSD.

Umanjenje obračunatog poreza (maksimalno 50% oporezive osnovice) u iznosu od 186 hiljada RSD je posledica poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva u 2011. godini.

9.17. Neto dobitak po akciji

<i>Pokazatelj</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	277.625	639.161
Prosečan broj akcija tokom godine	9.468.329	9.468.329
Neto dobitak po akciji u dinarima	29,32	67,51

9.18. Ugovori o izgradnji

	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Prihod od povećanja vrednosti zaliha učinaka	-	182.601
Prihod od smanjenja vrednosti zaliha učinaka	-	(4.685.991)
Prihod priznat kao prihod datog perioda	-	5.302.842
Stepen izvršenja ugovora	-	100%
Troškovi nastali u datom periodu	-	179.618
UKUPNO	-	619.834

U prvom kvartalu 2010. godine okončana je realizacija Ugovora o kupoprodaji objekta u izgradnji Bloka 26, Celina I, koji je Društvo potpisalo 12.10.2007. godine sa „Blue Center d.o.o.“.

10. BILANS STANJA

10.1. Nematerijalna ulaganja

Struktura i promena stanja nemat. ulaganja	u 000 dinara			
	Nemat. ulaganja u pripremi	Avansi za nemater. ulaganja	Ostala nemater. ulaganja	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (01.01.2011.)	8.837		2.079	10.916
Korekcije početnog stanja				
Nove nabavke u toku godine	247	815		1.062
Prenos sa jednog oblika na drugi	(247)	(396)	247	(396)
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.				
Krajnje stanje (31.12.2011.)	8.837	419	2.326	11.582
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.01.2011.)			1.189	1.189
Amortizacija za 2011. godinu			254	254
Krajnje stanje (31.12.2011.)			1.443	1.443
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 01.01.2011.	8.837		890	9.727
Stanje 31.12.2011.	8.837	419	883	10.139

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara				
	Grad. objekti	Postrojenja i oprema	Nekret., postr. i oprema u pripremi	Avansi za neekret., postr. i opremu	UKUPNO
<i>Nabavna vrednost</i>					
Početno stanje (01.01.2011.)	555.876	99.262	122.973		778.111
Nove nabavke u toku godine			27.716	1.521	29.237
Prenos sa jednog oblika na drugi	25.925	1.791	(27.716)	(1.521)	(1.521)
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		(3.793)	(122.973)		(126.766)
Krajnje stanje (31.12.2011.)	581.801	97.260			679.061
<i>Ispravka vrednosti</i>					
Početno stanje (01.01.2011.)	279.768	53.247			333.015
Amortizacija za 2011. godinu	17.169	12.177			29.346
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		(2.104)			(2.104)
Krajnje stanje (31.12.2011.)	296.937	63.320			360.257
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>					
Početno stanje 01.01.2011.	276.108	46.015	122.973		445.096
Krajnje stanje 31.12.2011.	284.864	33.940			318.804

10.3. Investicione nekretnine

Promena stanja investicionih nekretnina	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Revalorizovana vrednost</i>		
Početno stanje (01. januara)	496.695	-
Nove nabavke	-	496.695
Revalorizacija - efekti procene	3	-
Krajnje stanje (31. decembra)	496.698	496.695

Investiciona nekretnina je objekat, površine 7.665,22 m², u ulici Batajnički put br. 24, u Zemunu, čija je fer vrednost na dan 31. decembra 2011. godine iznosila 496.698 hiljada RSD. Po osnovu izdavanja u zakup ovog objekta Energoprojekt Visokogradnji a.d. ostvaren je prihod u iznosu od 21.618 hiljada RSD (Napomena 9.4.).

Procena fer vrednosti na dan 31.12.2011. godine je izvršena od strane nezavisnog procenitelja koji ima priznate i relevantne stručne kvalifikacije i nedavno iskustvo sa lokacijama i kategorijom investicione nekretnine koju je procenjivao. Procena vrednosti je vršena na osnovu brojnih faktora, kao što su: postojeći uslovi rentiranja, procena tržišnih uslova i procena stopa kapitalizacije korišćenjem uporednih tržišnih podataka, tamo gde je to moguće. Usled trenutnog stanja na tržištu nekretnina, i smanjenog broja kupoprodajnih transakcija u odnosu na ranije godine, prouzrokovanih ekonomskom krizom, procenitelji su u povećanoj meri koristili svoje poznavanje tržišta i profesionalno rasuđivanje, te se nisu oslanjali samo na rezultate uporedivih transakcija koje su se desile u prošlosti.

10.4. Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>		
EP Visokogradnja a.d. (92,39%)	1.704.254	1.704.254
EP Niskogradnja a.d. (93,32%)	855.506	855.506
EP Oprema a.d. (67,87%)	121.316	121.316
EP Hidroinženjering a.d. (94,84%)	399.230	399.230
EP Urbanizam i arhitektura a.d. (94,40%)	146.455	146.455
EP Promet d.o.o. (100,00%)	295	295
EP Energodata a.d. (96,43%)	191.438	191.438
EP Industrija a.d. (62,77%)	61.209	61.209
EP Entel a.d. (86,26%)	216.422	216.422
EP Garant a.d.o. (92,94%)	597.545	401.371
EP Montenegro d.o.o. (100,00%)	8	8
Inec Eng. Ltd (100,00%)	62.359	62.359
Encom GmbH (100,00%)	3.493	3.493
Nana Off Shore (100,00%)	1.258	1.258
Svega	4.360.788	4.164.614
<i>Učešće u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica</i>		
Enjub d.o.o. (50,00%)	13.550	13.550
Energo Ghana Ltd (80,00%)	-	4.911

Energoprojekt Holding a.d.

United CONS. Botswana (100,00%)	-	3.205
Zecco Zambia (100,00%)	587	587
Svega	14.137	22.253
<i>Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i druge H.o.V. namenjene prodaji</i>		
Dunav a.d.o. (0,20333%)	515	1.002
Jubmes banka a.d. (1,38789%)	46.835	27.332
Hipotekarna banka Podgorica (0,3961%)	8.434	7.849
FIMA SEE Activist (15,96806%)	14.080	14.080
Energobroker a.d. (17,64%)	4.371	4.371
Hotel Bela lađa Bečej (4,3578%)	5.947	-
Aik banka a.d. (0,00573%)	824	-
Svega	81.006	54.634
UKUPNO	4.455.931	4.241.501
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dati dugoročni zajmovi zavisnim društvima	799.809	140.670
Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima	2.087	2.195
Svega	801.896	142.865
UKUPNO	5.257.827	4.384.366

Društvo je dalo pet stambenih kredita zaposlenima: dva kredita su data 10.06.1992. godine na 38,5 godina, dva kredita su data 28.11.1995. godine na 40 godina, a jedan je dat 24.12.2009. godine na 10 godina. Krediti su beskamatni i vraćaju se u mesečnim ratama. U skladu sa odredbama ugovora i Zakona o izmenama i dopunama Zakona o stanovanju („Službeni glasnik RS 46/94) , Društvo dva puta godišnje vrši revalorizaciju rata prema kretanju potrošačkih cena u Republici Srbiji za obračunski period.

10.5. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i datih avansa	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Sitan inventar	694	745
Dati avansi	707	530
Minus: ispravka vrednosti	(694)	(745)
UKUPNO	707	530

10.6. Kratkoročna potraživanja

Struktura kratkoročnih potraživanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci - matična i zavisna pravna lica	425.491	849.816
Kupci - ostala povezana pravna lica	705	368
Kupci u zemlji	13	13
Svega	426.209	850.197
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	61.795	45.118
Minus: Ispravka vrednosti	-	-
Svega	61.795	45.118
<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu i dividende	71.969	27.497
Potraživanja od zaposlenih	101	367
Potraživanja od državnih organa i organizacija	662	2.029
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	3.784	-
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	41	-
Minus: Ispravka vrednosti	(523)	-
Svega	76.034	29.893
UKUPNO	564.038	925.208

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Stanje na dan 01. januara	-	722
Dodatna ispravka vrednosti	523	-
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja	-	(722)
Naplaćena ispravljena potraživanja		
UKUPNO	523	-

Formiranje ispravke vrednosti potraživanja iskazuje se u okviru „Ostalih rashoda“ u Bilansu uspeha (Napomena 9.14.).

Društvo poseduje blanko solo potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menice kao instrumente obezbeđenja naplate po ugovorima o pružanju usluga zavisnim društvima.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonosna.

Ispravka vrednosti pojedinih potraživanja izvršenih tokom 2011. godine je prezentovana u Napomeni 9.14., dok je informacija o usaglašavanju potraživanja i obaveza prezentovana u Napomeni 12.

10.7. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Kratkoročni krediti i plasmani – matična, zavisna i ostala povezana pravna lica</i>		
Zavisna pravna lica	925.811	1.272.261
Ostala povezana pravna lica	126.999	128.040
Minus: Ispravka vrednosti	-	(66.389)
Svega	1.052.810	1.333.912
<i>Kratkoročni krediti u zemlji</i>		
Deo dugoročnih stambenih kredita koji dospevaju do 1 godine	139	137
Kratkoročni krediti dati zaposlenima	320	864
Minus: Ispravka vrednosti	-	-
Svega	459	1.001
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Namensko oročenje sredstava kod domaćih poslovnih banaka	-	59.345
Ostalo	-	3.518
Minus: Ispravka vrednosti	-	-
Svega	-	62.863
UKUPNO	1.053.269	1.397.776

Detaljne pojedinosti o datim zajmovima zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima date su u sledećoj tabeli.

Energoprojekt Holding a.d.

R. br.	Naziv zajmoprimioca i broj ugovora	Iznos zajma u valuti (000 EUR)	Ostatak potraživanja po osnovu zajma u valuti (000 EUR)	Ostatak potraživanja po osnovu zajma u (000 RSD)	Datum dospeća	Uslovi zajma
1	EP Visokogradnja a.d.					
	Ug.o reprogramu duga br. 46	8,431	2,520	263,699	31.12.2011.	4,5% godišnje
	Ug.o zajmu br. 2	2,500	2,500	261,602	31.12.2011.	4,5% godišnje
	Aneks 1 Ug.o zajmu br. 563	690	690	72,235	31.03.2012.	jednomesečni EURIBOR + 5 %
	Ug.o zajmu br.134	2,500	1,111	117,222	07.04.2012.	tromesečni EURIBOR + 5,95%
	Aneks br. 1 Ug. o zajmu br.197	216	216	22,554	30.11.2012.	jednomesečni EURIBOR + 5 %
	Ug.o zajmu br. 249	314	314	32,906	31.12.2011.	jednomesečni EURIBOR + 5 %
	Aneks br. 1 Ug.o zajmu br. 352	232	232	24,280	31.12.2011.	jednomesečni EURIBOR + 5 %
	Ukupno EP Visokogradnja a.d.	14,884	7,583	794,498		
2	EP Niskogradnja a.d.					
	Ug.o reprogramu duga br.541	103,358	103,358	103,358	31.12.2011.	godišnji EURIBOR+4,5%
	Ukupno EP Niskogradnja a.d.	103,358	103,358	103,358		
3	EP Energodata a.d.					
	Ug.o reprogramu duga br.541	267	267	27,955	31.12.2011.	godišnji EURIBOR+4,5%
	Ukupno EP Energodata a.d.	267	267	27,955		
UKUPNO ZAVISNA PRAVNA LICA		118,508	111,208	925,811		
4	EP Enjub d.o.o.					
	Anex br.4 Ug.o zajmu br.82	50	50	5,232	31.12.2011.	tromesečni EURIBOR+6,5%
	Aneks br.3 Ug.o zajmu br.367	138	138	14,388	31.12.2011.	tromesečni EURIBOR+6,5%
	Aneks br.3 Ug.o zajmu br.26	46	46	4,831	31.12.2011.	tromesečni EURIBOR+6,5%
	Aneks br.3 Ug.o zajmu br.80	585	580	60,692	31.12.2011.	tromesečni EURIBOR+6,5%
	Aneks br.2 Ug.o zajmu br. 510	550	400	41,856	31.12.2011.	tromesečni EURIBOR+6,5%
	Ukupno EP Enjub d.o.o.	1,369	1,214	126,999		
UKUPNO OSTALA POVEZANA PRAVNA LICA		1,369	1,214	126,999		
5	UKUPNO	119,877	112,422	1,052,810		

Kao instrument obezbeđenja naplate po ugovorima o zajmovima datim zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima, Društvo poseduje po 2 (dve) blanko potpisane menice sa ovlašćenjem za popunjavanje i naplatu menica, na iznos primljenog zajma. Po osnovu zajma datog Enjubu d.o.o. (ugovor o zajmu br. 367, br. 80 i br. 510) Društvo poseduje pored menica i vansudsku izvršnu hipoteku do celokupnog iznosa zajma nad stanovima u ulici Jurija Gagarina na Novom Beogradu.

Kratkoročni finansijski plasmani u zemlji odnose se na date zajmove odobrene zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima. Zajmovi su odobreni na rok od 2 do 12 meseci uz kamatnu stopu koja se kreće u rasponu od 4,5% godišnje do 3M EURIBOR+6,5 %.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana evidentirane su i **beskamratne pozajmice zaposlenima Društva** za ogrev i zimnicu. Beskamratne pozajmice se otplaćuju u mesečnim ratama na period od 6 (šest) meseci.

10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Tekući računi (dinarski)	2.344	17.573
Tekući računi (devizni)	165.544	131.329
Dinarska blagajna	110	36
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi	72.000	321.000
UKUPNO	239.998	469.938

U okviru tekućih dinarskih i deviznih računa Društva iskazana su sredstva u poslovnim bankama u zemlji (Banca Intesa, Unicredit banka, Hypo-Alpe-Adria banka, Jubmes banka, Alpha banka, Vojvođanska banka, Societe Generale banka, Credit Agricole banka, Raiffeisen banka i Erste banka).

10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Unapred plaćeni troškovi	1.291	337
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	527	399
Potraživanja za nefakturisani prihod	134	135

Energoprojekt Holding a.d.

Ostala aktivna vremenska razgraničenja	1.217	1.834
UKUPNO	3.169	2.705

Razgraničeni PDV obuhvata iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na tu godinu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu, iz razloga što su ulazne fakture stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar te godine.

10.10. Promene na kapitalu

u 000 dinara

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci- one rezerve	Nerealizovani dobitak/gubitak po osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Gubitak do višine kapitala	Okupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2010. godine	4,165,836	27,178	1,600,056	102,923	43,080	13,894	943,386		(341)	6,896,012
Ispravna greške i promena računovodstvene politike										
Korigovano početno stanje	4,165,836	27,178	1,600,056	102,923	43,080	13,894	943,386		(341)	6,896,012
Povećanje osnovnog kapitala										
Promene u fer vrednosti HoV raspoloživih za prodaju						(7,189)				(7,189)
Neto dobitak tekućeg perioda							277,625			277,625
Raspodjela dobiti	662,747			31,958			(694,705)			
Prodaja / (sticanje) sopstvenih akcija			429						341	770
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobit za 2010. godinu							1			1
Stanje 31.12.2011. godine	4,828,583	27,178	1,600,485	134,881	43,080	6,705	526,307			7,167,219

10.11. Osnovni kapital

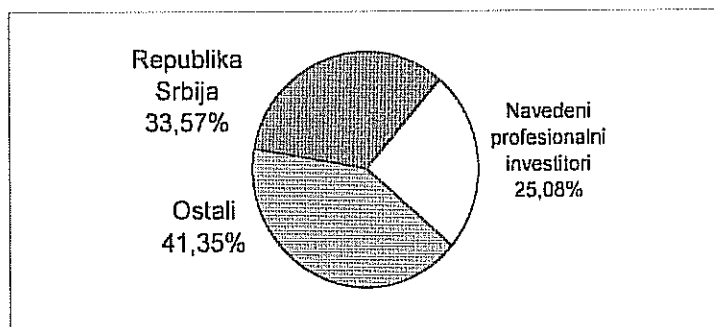
Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Energoprojekt Holding a.d. na dan 31.12.2011. godine prikazano je u narednim tabelama:

	broj akcija	% od ukupne emisije
Akcije u vlasništvu fizičkih lica	2.898.017	30,61%
Akcije u vlasništvu pravnih lica	4.793.369	50,63%
- Republika Srbija	3.178.533	33,57%
- Ostala pravna lica	1.614.836	17,06%
Zbirni (kastodi) račun	1.776.424	18,76%
Ukupan broj akcija	9.467.810	100%

Broj akcionara sa učešćem u kapitalu	broj lica			broj akcija			% od ukupne emisije		
	domaća	strana	total	domaća	strana	total	domaća	strana	total
do 5%	8.112	259	8.371	4.836.068	975.300	5.811.368	51,08%	10,30%	61,38%
od 5% do 10%	1	0	1	477.909	0	477.909	5,05%	0,00%	5,05%
preko 10% do 25%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0%	0,00%
preko 25% do 33%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 33% do 50%	1	0	1	3.178.533	0	3.178.533	33,57%	0,00%	33,57%
preko 50% do 66%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 66% do 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
Ukupan broj	8.114	259	8.373	8.492.510	975.300	9.467.810	89,70%	10,30%	100,00%

Redosled prvih 10 akcionara po broju akcija/glasova:

Naziv	broj akcija	% od ukupne emisije
Republika Srbija	3.178.533	33,57%
Hypo Alpe-Adria bank AD Bgd - kastodi	477.909	5,05%
East capital asset manag.	465.552	4,92%
Napred Razvoj a.d. Novi Beograd	308.759	3,26%
Unicredit Bank Srbija AD - kastodi	250.001	2,64%
Raiffeisenbank AD Beograd - kastodi	231.712	2,45%
Ersle bank AD Novi Sad - kastodi	213.470	2,25%
NLB banka AD Beograd - kastodi	152.990	1,62%
Gustaviadavegardh fonder aktie	145.000	1,53%
Erste bank AD Novi Sad - kastodi	129.146	1,36%

Struktura kapitala	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital (obične akcije)	4.828.583	4.165.836
Ostali osnovni kapital	27.178	27.178
UKUPNO	4.855.761	4.193.014

Akcijski kapital čini 9.467.810 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 510,00 dinara (4.828.583 hiljada RSD), odnosno pojedinačne knjigovodstvene vrednosti od 757,01 dinara.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i, u toku poslovanja, emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Od 2007. godine akcije Društva listirane su na listingu "A" Beogradske berze.

Na XXXVI godišnjoj sednici Skupštine akcionara održanoj dana 30.06.2011. godine donete su odluke u okviru tačke 5. i 6. dnevnog reda o sledećem:

- Raspodeli godišnje dobiti Energoprojekt Holding a.d za 2010. godinu,
- Izdavanju običnih akcija IX emisije bez javne ponude radi pretvaranja neraspoređenog dobitka u osnovni kapital Društva i po tom osnovu zamene akcija radi povećanja njihove nominalne vrednosti.

Ukupan iznos neto dobitka po godišnjem finansijskom izveštaju za 2010. godinu iznosi 639.162.429,05 RSD i prema odluci Skupštine akcionara raspodeljuje se za sledeće namene:

- U rezerve Društva 5%, odnosno iznos od 31.958.121,45 RSD,
- U neraspoređeni dobitak iznos od 607.204.307,60 RSD.

Ukupan iznos neraspoređenog dobitka koji obuhvata neraspoređeni dobitak iz prethodnih godina (304.224.691,12 RSD) i neraspoređeni dobitak za 2010. godinu (607.204.307,60 RSD) iznosi 911.428.998,72 RSD.

Navedeni iznos neraspoređenog dobitka raspoređuje se na sledeći način:

- Deo neraspoređenog dobitka u iznosu od 662.746.700,00 RSD (9.467.810 akcija x 70,00 RSD) raspoređuje se za povećanje osnovnog kapital, srazmerno učešću svakog akcionara u osnovnom kapitalu Društva, u skladu sa odlukom Skupštine Društva pod tačkom 6, o izdavanju običnih akcija IX emisije bez javne ponude radi pretvaranja neraspoređenog dobitka u osnovni kapital

Društva, i po tom osnovu zamene akcija radi povećanja njihove nominalne vrednosti sa 440,00 RSD na 510,00 RSD.

- Preostali iznos od 248.682.298,72 RSD ostaje kao neraspoređeni dobitak.

Komisija za hartije od vrednosti je dana 14.07.2011. godine izdala Rešenje broj 4/0-24-2911/3-11 o davanju odobrenja za izdavanje hartija od vrednosti bez javne ponude radi pretvaranja neraspoređene dobiti u osnovni kapital, i po tom osnovu zamene postojećih akcija u vrednosti od 4.828.583.100,00 RSD, odnosno 9.467.810 komada običnih akcija nominalne vrednosti od 510,00 RSD.

Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti je dana 18.07.2011. godine izvršio promenu nominalne vrednosti svih akcija, odnosno 9.467.810 običnih akcija izdavaoca Energoprojekt Holding a.d. iz Beograda (JMB:07023014) sa CFI kodom ESVUFR i ISIN brojem RSHOLDE58279.

Ostali osnovni kapital je nastao preknjižavanjem izvora vanposlovnih sredstava u 2005. godini i iznosi 27.178 hiljada RSD.

10.12. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Emisiona premija	1.600.485	1.600.056
Zakonske rezerve	23.185	23.185
Statutarne i druge rezerve	111.696	79.738
UKUPNO	1.735.366	1.702.979

Emisiona premija predstavlja pozitivnu razliku između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti.

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala.

Opštim aktom Društva utvrđene su statutarne rezerve o čijoj visini odlučuje Skupština akcionara Društva na predlog Upravnog odbora, a koje ne mogu biti manje od 5% ostvarenog neto dobitka.

Odlukom Skupštine akcionara održane dana 30.06.2011. godine, u rezerve Društva izdvojeno je 5% od dobitka po finansijskim izveštajima za 2010. godinu, odnosno iznos od 31.958 hiljada RSD.

10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Revalorizacione rezerve	43.080	43.080
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju	9.875	15.902
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih za prodaju	(3.170)	(2.008)
UKUPNO	49.785	56.974

Promene na pozicijama Nerealizovani dobitci/gubici od hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju odnose se na usklađivanje vrednosti hartija od vrednosti koje se nalaze u portfoliju hartija od vrednosti Društva (Napomena 10.4.), sa njihovom fer vrednošću na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti na dan sastavljanja finansijskih izveštaja.

10.14. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Stanje na dan 01.01.	943.386	709.871
Korekcija dobitka po osn. poreza na dobitak	1	(303)
Korekcija dobitka po osn. primene MRS 12	-	468
Korekcija dobitka po osn. primene MRS 19	-	(3.657)
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)	(662.747)	(378.712)
Raspodela dobitka u statutarne rezerve	(31.958)	(23.442)
Dobit tekuće godine	277.625	639.161
Stanje na dan 31. decembra	526.307	943.386

Raspodela neraspoređenog dobitka na dan 31.12.2010. godine (tekućeg dobitka za 2010. godinu) izvršena je shodno Odluci Skupštine akcionara Energoprojekt Holding a.d. donetoj na XXXVI sednici u okviru tačke 5. dnevnog reda, održanoj 30.06.2011. godine kako sledi:

Iznos neraspoređenog dobitka raspoređuje se na sledeći način:

- Deo neraspoređenog dobitka u iznosu od 662.746.700,00 RSD (9.467.810 akcija x 70,00 RSD) raspoređuje se za povećanje osnovnog kapitala, srazmerno učešću svakog akcionara u osnovnom kapitalu Holdinga, u skladu sa odlukom Skupštine Društva pod tačkom 6, o izdavanju običnih akcija IX emisije bez javne ponude radi pretvaranja neraspoređenog dobitka u osnovni kapital Društva, i po tom osnovu zamene akcija radi povećanja njihove nominalne vrednosti sa 440,00 RSD na 510,00 RSD.
- Preostali iznos od 248.682.298,72 RSD ostaje neraspoređeni dobitak.

10.15. Otkupljene sopstvene akcije

Ukupan broj otkupljenih sopstvenih akcija Društva na dan 31.12.2010. godine iznosio je 776 sopstvenih akcija, nominalne vrednosti 341 hiljada RSD. Društvo je u u 2011. godini prodalo svih 776 sopstvenih akcija, po ceni od hiljadu RSD po akciji, čime je ostvaren pozitivan efekat u iznosu od 435 hiljada RSD.

10.16. Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	4.863	5.606
Ostala dugoročna rezervisanja	260.000	260.000
UKUPNO	264.863	265.606

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na

konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivian i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Smanjenje iznosa rezervisanja sistema Energoprojekt po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 13,07%), u bilansu stanja na dan 31.12.2011. godine u odnosu na dan 31.12.2010. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje očekivanog iznosa prosečne otpremnine za 7,39%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (pre svega, stupanje na snagu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kojima se, tokom „prelaznog perioda“, povećava broj potrebnih godina staža za odlazak u penziju zaposlenih ženskog pola; a na snižavanje iznosa rezervisanja utiče i smanjenje ukupnog broja zaposlenih za 11,05%, povećanje realne diskontne stope za 0,5%, snižavanje prosečnih godina staža provedenih u Društvu za 4,33% i povećanje neoporezivog iznosa otpremnina prilikom redovnog odlaska u penziju).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim društvima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim društvima u ukupnom broju zaposlenih u celom sistemu Energoprojekt.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*
- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod

Poslodavca u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrđenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 7,5% i*
- *diskontna stopa od 10% .*

U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je, kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja, koristiti realni godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih obveznica (obveznice stare devizne štednje) čiji je garant Republika Srbija. Obzirom na nominalni godišnji prinos državnih obveznica, projektovanu inflaciju u zemljama EURO zone i pretpostavku da se devizni kurs formira na bazi modela teorije pariteta kupovne snage (pod pretpostavkom da u trenutnom kursu nema izraženih dispariteta, projektovana godišnja devalvacija je uslovljena razlikom između projektovane godišnje inflacije u Srbiji i u zemljama EURO zone), realni godišnji prinos repernih hartija od vrednosti je oko 4,5%, odnosno pri projektovanoj nominalnoj inflaciji u Srbiji od 5,5%, nominalni godišnji prinos je oko 10%. Kako je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći od prosečnog procenjeg roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope kompariran je prinos na dugoročne (petnaestogodišnje) državne zapise (T-bills) emitovane na primarnom tržištu od strane Ministarstva finansija Republike Srbije, Uprave za trezor u EUR (sa aukcije održane 01.06.2011. godine) i prinos na obveznice stare devizne štednje koji je u tom momentu bio aktuelan na sekundarnom tržištu. Time su ispunjeni zahtevi iz paragrafa 81, MRS 19.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

“Odlukom o utvrđivanju programa monetarne politike Narodne banke Srbije”, koja je stupila na snagu 01.01.2012. godine, utvrđen je Program Monetarne politike Narodne banke Srbije u 2012. godini. Programom je, pored ostalog, utvrđena ciljna stopa inflacije za 2012. godinu (kraj 2012. godine u odnosu na kraj 2011. godine) od 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Kako je

inflacija u 2011. godini za više od 1,5% prekoračila ciljanu inflaciju (uvećanu za dozvoljeno odstupanje), najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Programom, planirati uz maksimalno dozvoljeno odstupanje (+1,5%). Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5,5%.

Iz navedenog sledi da je u Društvu planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 2% (primenjen i na rezervisanja prethodnih godina), a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4,5%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Društvu od 7,5% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 10%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

Ostala dugoročna rezervisanja u iznosu od 260.000 hiljada RSD izvršena su u bilansu na dan 31.12.2006. godine, u skladu sa odlukom Upravnog odbora Društva, na ime eventualnih rashoda u vezi realizacije Ugovora o zajedničkoj izgradnji u Bloku 26, Novi Beograd br. 507, zaključenog između Konzorcijuma „Energoprojekt – Napred“ i Trinity Capital d.o.o.

U skladu sa odredbama Ugovora o zajedničkoj izgradnji i Aneksa broj 1 Ugovora, Trinity Capital d.o.o. je uplatio ugovoreni iznos, a Društvo je izdalo blanko menicu i menično ovlašćenje sa neograničenim rokom važnosti. Predmetna menica se može podneti na naplatu u slučaju dobijanja prevosnažnog rešenja nadležnog organa kojim se Društvu oduzima zemljište koje je predmet ugovora i to isključivo krivicom Društva, a usled razloga koji u momentu zaključenja Ugovora nisu bili poznati Trinity Capital d.o.o.

Rezervisanje je izvršeno u skladu sa zahtevima MRS 37 „Rezervisanje, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“, usled neizvesnosti u pogledu primene zakonske regulative koja se odnosi na predmet Ugovora, a koje mogu uticati i na izvršenje svih preuzetih obaveza od strane Društva, kao i zbog izdate blanko menice, kako je napred navedeno.

Na dan 31.12.2011. godine i dalje postoji neizvesnost u pogledu primene zakonske regulative koja može uticati na izvršenje svih preuzetih obaveza od strane Društva i

eventualnog aktiviranja izdate menice od strane Trinity Capital d.o.o. Otuda, rukovodstvo procenjuje da na dan bilansa još uvek nisu ispunjeni uslovi za ukidanje predmetnog rezervisanja.

10.17. Dugoročni krediti

Dugoročni kredit za trajna obrtna sredstva odobren je 30.12.2010. godine iz sredstava Fonda za razvoj Republike Srbije u iznosu od 321.174.000,00 RSD, odnosno 3.040.225,67 EUR.

Za obračun vrednosti glavnog duga se koristi valutna klauzula tako da se iznos duga utvrđuje u EUR, po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan korišćenja sredstava, a preračunava u dinare po srednjem kursu na dan dospeća.

Kredit je odobren pod sledećim uslovima:

- Rok otplate je 2 godine po isteku grace perioda koji traje do 30.06.2011. godine. Za vreme grace perioda interkalarna kamata se obračunava tromesečno unazad i pripisuje glavnom dugu.
- Kamata se obračunava na godišnjem nivou u visini od 4,5 %.
- Otplata se vrši u tromesečnim anuitetima počev od 30.09.2011. godine. Poslednji anuitet dospeva na naplatu 30.06.2013. godine.

Anuiteti koji dospevaju u 2012. godini u iznosu od 241.197.298,57 RSD, odnosno 2.305.000,23 EUR prikazani su na kratkoročnim finansijskim obavezama koje dospevaju do godinu dana.

Kao sredstva obezbeđenja naplate koristiće se menice Energoprojekt Holding a.d. i jemstva Energoprojekt Niskogradnja a.d., Energoprojekt Oprema a.d., Energoprojekt Entel a.d., Energoprojekt Industrija a.d. i Energoprojekt Hidroinženjering a.d.

Fond za razvoj Republike Srbije je odobrio kredit na bazi dokumenta „Program za trajna obrtna sredstva Energoprojekt Holding a.d.“ kojim je definisano da su sredstva neophodna za prevazilaženje kratkoročne nelikvidnosti i pospešivanja marketinških aktivnosti u inostranstvu zavisnog društva Energoprojekt Visokogradnja a.d.

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po dugoročnom kreditu iskazane u dinarima, na dan 31.12.2011. godine, razdvojene na:

- obaveze do godinu dana (koje se iskazuju o okviru kratkoročnih obaveza) i
- obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih kredita).

Poverilac	u 000 dinara			
	2011.		2010.	
	Dugoročna obaveza	Kratkoročna obaveza	Dugoročna obaveza	Kratkoročna obaveza
Fond za razvoj Republike Srbije	84.033	241.197	240.554	80.262
UKUPNO	84.033	241.197	240.554	80.262

10.18. Ostale dugoročne obaveze

Struktura dugoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Obaveze po osnovu dugoročnog finansijskog lizinga	467	4.170
UKUPNO	467	4.170

10.19. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga

	u 000 dinara			
	2011.		2010.	
	Sadašnja vrednost	Buduća vrednost	Sadašnja vrednost	Buduća vrednost
Do 1 godine	2.460	2.590	3.464	3.906
Od 1 – 5 godina	467	471	4.170	4.376
UKUPNO	2.927	3.061	7.634	8.282

Razlika između buduće vrednosti minimalnih plaćanja lizinga i njihove sadašnje vrednosti predstavlja kamata sadržana u ratama zakupa.

Obaveze po osnovu finansijskog lizinga odnose se na 6 (šest) automobila uzetih od Intesa Leasing 2008. godine. Otplata se vrši mesečno, u 60 rata počev od 05.03.2008. godine. Poslednja rata dospeva na plaćanje 05.02.2013. godine. Mesečna rata može biti izmenjena ukoliko se vrednost tromesečnog EURIBOR promeni. Kao sredstva obezbeđenja urednog izmirenja obaveza po osnovu finansijskog lizinga date su po četiri menice Društva i ugovorna ovlašćenja za svaki ugovor o lizingu.

10.20. Kratkoročne finansijske obaveze

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Kratkoročni krediti u zemlji	117.222	-
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine (Napomena 10.17.)	241.198	80.262
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine (Napomena 10.19.)	2.460	3.464
Ostale kratkoročne finansijske obaveze – po viza računima	70	91
UKUPNO	360.950	83.817

Kratkoročni kredit u zemlji za finansiranje obrtnih sredstava od Alpha Bank a.d. Srbija odobren je 07.04.2011. godine u iznosu od 245.250 hiljada RSD, odnosno 2.500 hiljada EUR.

Kredit se vraća u dinarskoj protivvrednosti duga izraženog u EUR po najpovoljnijem prodajnom kursu Alpha banke za EUR na dan vraćanja kredita.

Kredit je odobren pod sledećim uslovima:

- Rok otplate: 12 (dvanaest) meseci
- Kamatna stopa: 3M EURIBOR + 5,95% godišnje
- Otplata kredita: 9 (devet) jednakih mesečnih rata po isteku grejs perioda od 3 (tri) meseca, dok poslednja rata dospeva na naplatu najkasnije 30.04.2012. godine.
- Plaćanje kamate: mesečno
- Obezbeđenje: četiri blanko sopstvene menice i četiri Ugovorna ovlašćenja za naplatu u skladu sa Zakonom o platnom prometu Energoprojekt Holding a.d. i četiri blanko sopstvene menice i četiri Ugovorna ovlašćenja za naplatu u skladu sa Zakonom o platnom prometu Energoprojekt Opreme a.d. kao jemca-platca po kreditu.

Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine je objašnjen u Napomeni broj 10.17.

10.21. Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	603	600
Dobavljači - matična i zavisna pravna lica	3.136	532.002
Dobavljači u zemlji	17.052	10.824
Dobavljači u inostranstvu	367	728
Obaveze iz specifičnih poslova	-	78
UKUPNO	21.158	544.232

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu i imaju valutu plaćanja koja se kreće u rasponu od 5 do 30 dana.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

10.22. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura kratkoročnih obaveza i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	11.060	11.652
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	7.390	625
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	10.343	10.345
Obaveze prema zaposlenima	422	692
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	1.332	1.275
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	91	100
Ostale obaveze	616	802
UKUPNO	31.254	25.491

Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi) za decembarsku zaradu, koja je u Društvu isplaćena u januaru naredne godine.

Ostale obaveze se najvećim delom, u iznosu od 497 hiljada RSD, odnose na obustave od neto zarada zaposlenih (po osnovu sindikalnih članarina, datih kredita itd.).

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.23. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV	3.477	8.807
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	237	245
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	840	840
Svega	4.554	9.892
Obaveze po osnovu poreza na dobit	492	52.386
<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred obračunati troškovi	66	565
UKUPNO	5.112	62.843

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza. Ova obaveza je u Društvu izmirena u zakonskom roku, početkom naredne godine.

10.24. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Odložena poreska sredstva	(395)	(586)
Odložene poreske obaveze	9.988	9.902
Neto poreska sredstva/obaveze	9.593	9.316

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na oporezive privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu

amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative; MRS i MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (10%).

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza)	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	9.316	9.807
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	9.593	9.316
ODLOŽENI PORESKI PRIHODI (RASHODI) PERIODA	(277)	491

Odloženi poreski rashod perioda je priznat na teret rezultata Društva u godini kada je ustanovljeno povećanje stanja odloženih poreskih obaveza.

10.25. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo **usaglašavanje potraživanja** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem na dan 31.12.2011. godine .

Od ukupno devetnaest *domaćih kupaca*, na dan 31.12.2011. godine, u iznosu od 423.020 hiljada RSD, sve je usaglašeno.

Od ukupno jednog *inostranog kupca*, na dan 31.12.2011. godine, u iznosu od 3.189 hiljada RSD, sve je usaglašeno.

Društvo je izvršilo **usaglašavanje obaveza** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem:

- na dan 30.06.2011. godine i
- sa stanjem na dan 31.12.2011. godine.

Od ukupno primljenih 19 Izvoda otvorenih stavki od *domaćih dobavljača*, na dan 30.11.2011. godine, u iznosu od 931 hiljada RSD, usaglašeno je 901 hiljada RSD, a neusaglašeno je 30 hiljada RSD (AlarmPriminženjering d.o.o.).

Od ukupno primljenih 19 Izvoda otvorenih stavki od *domaćih dobavljača*, na dan 31.12.2011. godine, u iznosu od 10.706 hiljada RSD, usaglašeno je 10.706 hiljada RSD.

10.26. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Primljene garancije, avali i druga jemstva</i>		
Primljene garancije i druga jemstva - devizni deo	-	320.816
Svega	-	320.816
<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>		
Date garancije - dinarski deo	18.807	18.807
Date garancije - devizni deo	2.616	213.634
Data jemstva - dinarski deo	2.246.339	1.966.959
Data jemstva - devizni deo	6.415.802	5.150.586
Svega	8.683.564	7.349.986
<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>		
Ostala vanbilansna aktiva	982.281	147.627
Svega	982.281	147.627
UKUPNO	9.665.845	7.818.429

Vanbilansna aktiva i pasiva Društva u iznosu od 9.665.845 hiljada RSD odnosi se na:

- Datu garanciju za otklanjanje nedostataka u garantnom periodu za Prokop u iznosu od 18.807 hiljada RSD, koja ističe 01. avgusta 2013. godine (UniCredit banka);
- Datu garanciju za uredno izmirenje obaveza po osnovu avio karata u iznosu od 2.616 hiljada RSD (25 hiljada EUR), koja ističe 20.10.2012. godine i obnavlja se svake godine (Alpha banka);
- Data jemstva po izdatim garancijama i odobrenim kreditnim linijama po osnovu kredita i garancija za zavisna društva u iznosu od 8.662.141 hiljada RSD (po osnovu izdatih jemstava Društvo je sklopilo ugovore sa zavisnim društvima kojima je jemac i od istih je dobilo odgovarajuća sredstva obezbeđenja);
- **Ostala vanbilansna aktiva i pasiva se odnosi na:**
 - Pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta u iznosu od 937.451 hiljada RSD,
 - Potraživanja za dividende od Enjuba d.o.o. u iznosu od 30.442 hiljada RSD,
 - Hipoteku na stanovima Enjuba d.o.o. u iznosu od 14.388 hiljada RSD (po osnovu ugovora o zajmu datom Enjubu d.o.o.).

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Na ime obezbeđenja povraćaja zajma po Ugovoru broj 423/367, u iznosu od 137.500 EUR, koji je Društvo odobrilo Enjubu d.o.o., upisana je vansudska izvršna hipoteka do celokupnog iznosa zajma, na stanovima u ulici Jurija Gagarina 91A, na drugom i trećem spratu, kat.parcela br. 5089/9, KO Novi Beograd, upisanim u list nepokretnosti br. 4550, KO Novi Beograd u korist Društva.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Energoprojekt Holding a.d.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Prihodi</i>		
EP Garant a.d.o.	179.245	42.927
EP Visokogradnja a.d.	147.130	236.971
EP Niskogradnja a.d.	121.641	127.880
EP Hidroinženjering a.d.	27.906	32.191
EP Entel a.d.	188.499	74.792
EP Energodata a.d.	9.554	25.302
EP Industrija a.d.	20.645	21.301
EP Promet d.o.o.	20.152	-
EP Urbanizam i arhitektura a.d.	13.257	43.414
EP Oprema a.d.	112.879	79.815
Inec Ltd London	1	266
Encom Gmbh Frankfurt	-	-
EP Montenegro d.o.o.	1	238
Predstavništvo Moskva	5.628	468
Energo (Private) Limited	-	82
Qatar Entel	-	2.043
Svega	846.538	687.690
<i>Rashodi</i>		
EP Garant a.d.o.	3.816	3.569
EP Visokogradnja a.d.	57.480	505.278
EP Niskogradnja a.d.	9.388	3.504
EP Hidroinženjering a.d.	387	-
EP Entel a.d.	1.212	3.002
EP Energodata a.d.	16.638	18.874
EP Industrija a.d.	837	85
EP Promet d.o.o.	318	-
EP Urbanizam i arhitektura a.d.	131.024	116.479
EP Oprema a.d.	18.240	13.650
Inec Ltd London	98	46
EP Montenegro d.o.o.	2.111	3.005
Predstavništvo Moskva	-	1.391
Energo (Private) Limited	-	19
Qatar Entel	-	307
United Consulting Proprietary Limited Bocvana	3.205	-
EP Gana	4.911	-
Svega	249.842	669.209

Struktura potraživanja i obaveza prema povezanim pravnim licima	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Potraživanja</i>		
EP Garant a.d.o.	159	162
EP Visokogradnja a.d.	1.013.045	1.491.472
EP Niskogradnja a.d.	952.446	372.797
EP Hidroinženjering a.d.	89.164	78.282
EP Entel a.d.	7.676	7.134
EP Energodata a.d.	87.282	92.120
EP Industrija a.d.	32.025	19.994
EP Promet d.o.o.	-	974
EP Urbanizam i arhitektura a.d.	75.865	190.935
EP Oprema a.d.	6.642	8.057
Encom Gmbh Frankfurt	-	8
EP Montenegro d.o.o.	3.189	3.215
Svega	2.267.493	2.265.150
<i>Obaveze</i>		
EP Visokogradnja a.d.	2.330	522.271
EP Niskogradnja a.d.	806	354
EP Energodata a.d.	-	2.358
EP Oprema a.d.	-	1.430
Predstavništvo Moskva	-	5.530
Svega	3.136	531.943

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom od prodaje usluga i dospevaju u roku od 15 dana od datuma fakture. Kao instrument obezbeđenja naplate Društvo poseduje blanko menice i Ovlašćenja.

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstveno mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova. Potencijalna obaveza po osnovu sudskih sporova se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana, a verovatnoća da Društvo izgubi predmetne sporove nije izuzetno

mala. Iskazane vrednosti sudskih sporova, gde je visina potencijalne obaveze određena na dan 31.12.2011. godine, obuhvataju samo glavnice po sporovima.

<i>Tužilac</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice	2	2	4
Pravno lice	1	-	1
UKUPNO	3	2	5
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice	11.400	779	12.179
Pravno lice	15.460	-	15.460
UKUPNO	26.860	779	27.639

Detaljnije informacije o vrednosno najznačajnijim sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana su prezentovane u sledećoj tabeli.

<i>Tužilac</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalne obaveze u 000 dinara</i>
Direkcija za građ. zemljište	Naknada za građevinsko zemljište za Hyatt	15.460
Dragoljub Bakić	Naknada za PIO	389
Ljiljana Bakić	Naknada za PIO	390
Radomir Banjac	Naknada štete - mobing	4.400
Milan Raonić	Povreda autorskog prava	7.000
UKUPNO		27.639

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstveno mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana.

Potencijalna sredstva po osnovu sudskih sporova se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjnjem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac, a postoji izvesna doza razumne verovatnoće da Društvo dobije predmetne sporove.

<i>Tuženo lice</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Pravno lice	3	-	3
UKUPNO	3		3
<i>u 000 dinara</i>			
Pravno lice	804.031	-	804.031
UKUPNO	804.031		804.031

Detaljnije informacije o vrednosno najznačajnijim sudskim sporovima u kojima je Društvo tužilac su prezentovane u sledećoj tabeli.

<i>Tuženo lice</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalnih sredstava u 000 dinara</i>
Grad Beograd, RS, Beogradska arena, Dir. za građ. zemljište	Deo duga prema EP Holding i EP Visokogradnja za radove na hali	679.213
Beogradska arena	Dug za radove na hali	4.818
Opština Medveđa	Naknada štete po ugovoru	120.000
UKUPNO		804.031

14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon dana bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu,
27.02.2012. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

Mr Dimitraki Zipovski, dipl. oec.

Generalni direktor

Vladimir Milovanović, dipl. inž.